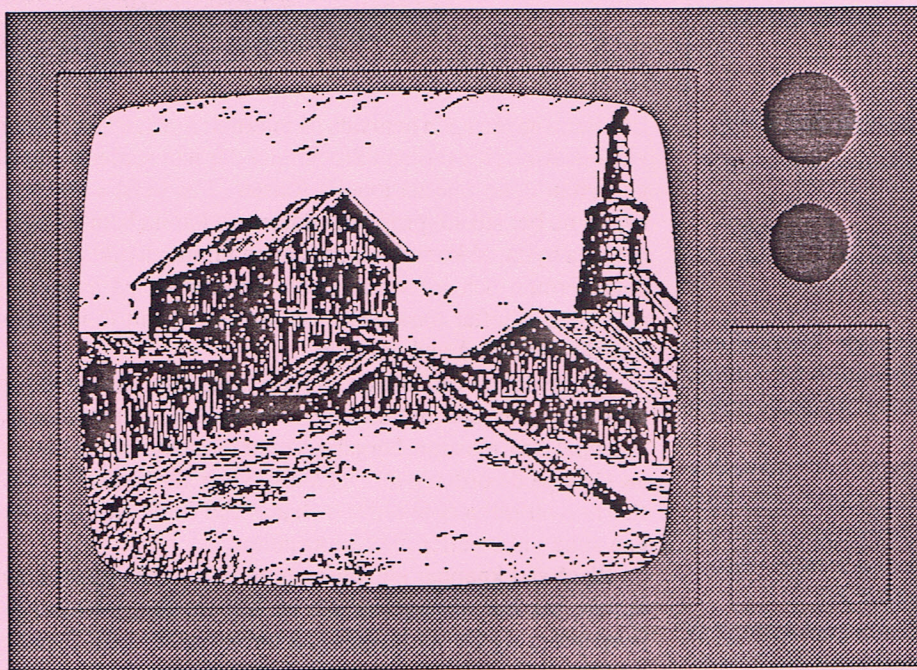

LÖA -Bladet

LOKALNYHETER FRÅN LÖABYGDEN

NR 3 1996

Välkommen till Löa Bergslagens TV- och filmmetropol

Hollywood kan slänga sig i väggen!

I förhållande till folkmängd kan det knappast finnas någon plats med så aktiv och framgångsrik film- och TV-verksamhet som Löa. Denna vecka har Lena Linjeborg fått Hylandpriset som årets mest populära programledare i TV. Nina Hedenius är på väg till Chile för att visa och berätta om sitt arbete med sin oerhört prisade och lovsjungna dokumentär Gubben i Stugan.

Lars Åby fortsätter, om än med knarriga knän, att producera naturfilmer och adepterna William Long och Lars Öyvind Knutsen fortsätter inte bara naturfilmstraditionerna, utan har ju båda insett att Löa är platsen att bo på.

Clas Lindberg, med sommar- och arbetshus i Rällså har premiär på sin långfilm Att stjäla en tjuv på juldagen och hans hustru Brita Landoff arbetar med en dokumentär om flyktingars problem. Sid 3-4

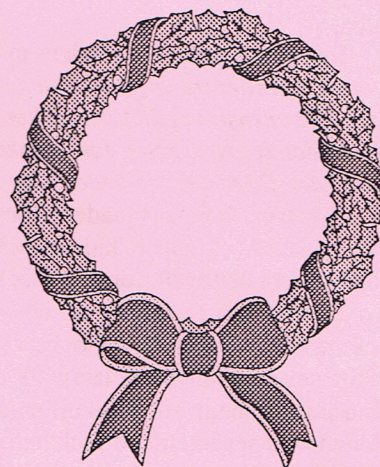
**Elitfäktare
ny ordförande
för Löa Skola** Sid 5

**Nu har Löa Hytta
egen hemsida
på internet** Sid 2

*Löabygdens
Hembygdsförening*

JULMARKNAD

i Löa Bygdegård
söndagen den 1 december
(Första Advent)
kl 13 - 17.

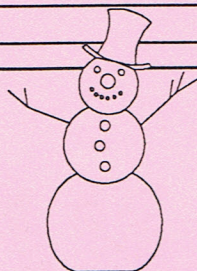

Försäljning av hemslöjd och
hantverk, hemstöpta ljus, bröd och
julkarameller.
Kaffeservering och lotterier.

Fotoutställning
Ulf Johansson kommer som
vanligt att ordna en utställning av
fotografier från arkivet.

Välkomna!

Det har i all fall snöat!

Den första snön föll den 9 november. Världen var vit när vi tittade ut på lördagsmorgonen. Men det varade ju inte dan ut förstås. Dock slog det om igen till natten och sedan hade vi en vecka som utan någon som helst överdrift kunde kallas vit och vacker vinter. Det var då det. När detta skrivs är det beckmörkt, sprutregn och barmark.

God Jul önskar vi eder alla!

19 november 1996

Erik Ardesjös Minnesfond

Det är åter dags att påminna om Erik Ardesjös Minnesfond. Löaungdomar har här chansen att söka stipendium för kortare eller längre utbildning i t ex musik, sång, dans, fotografi, idrott mm.

Enligt stadgarna ska fondens medel användas till "stipendier för en, två eller tre ungdomar under utbildning födda i eller med särskild anknytning till Västra eller Östra Löa byar, som hjälp till bestridande av utgifter för kunskapsinhämtande inom kulturområdet, företrädesvis teater eller hembygdsvärd."

För ett par år sedan fattades ett beslut på Hembygdsföreningens årsmötet att begreppet "kulturområdet" inte ska ges en för snäv definition i detta fall. Idrott bör också kunna räknas som kultur.

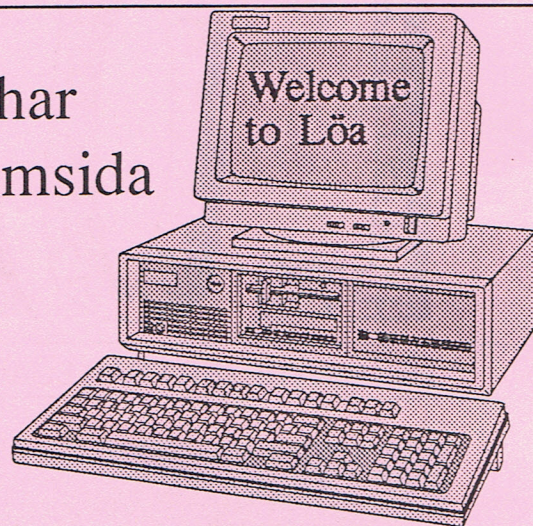
Fonden kan ge bidrag till en kursavgift eller studieresa till exempel eller för inköp av böcker eller annat utbildningsmaterial. Stipendier har tidigare delats ut för bland annat inköp av noter och musikinstrument, till fotokurser, dansutbildning, ridläger mm. Ungdomar är välkomna att söka stipendier för egen del eller så kan föräldrar eller annan vuxen föreslå en lämplig kandidat.

Ansökan om 1997 års stipendium ska vara inne senast den 31 januari. Lämna ansökan till Hembygdsföreningens ordförande Åke Rydholm, Östra Löa, 714 94 KOPPARBERG.

Beslut om stipendierna fattas av fondens styrelse, som består av styrelsen för Löabygdens Hembygdsförening samt en representant för Löa Hyttelag och en representant för familjen Ardesjö.

Stipendierna delas ut i samband med Hembygdsföreningens årsmöte i mars.

Hyttan har egen hemsida

Löa hytta har en egen hemsida på internet. Staffan Gustafsson har via Tekniska Högskolan i Stockholm där han studerar sett till att ge hyttan detta internationella fönster. Var helst i världen som någon nu ber sitt sökprogram i datorn att hämta hem information om Löa hytta, så kommer inom någon minut en bild av hyttan på dataskärmen och information om densamma på svenska eller engelska, alltefter önskemål. Det ska nog gå att få in tyska och franska där också vad det lider.

Skulle det nu vara någon på Fidjiöarna eller så som aldrig har hört talas om Löa hytta, men som ändå är intresserad av till exempel järn, masugn, bergsbruk eller liknande, så ber han datorn att söka på de orden istället. Och så, strax får han en lista på sin skärm över olika objekt där de här orden finns med och där han kan söka vidare efter mer information.

På så sätt knappar sig vår man på Fidji småningom fram till hyttan, ser hur trevligt där ser ut, blir mycket intresserad och bestämmer sig för att lägga nästa turistresa till Löa, Sweden.

Säga vad man vill om internet, men nog är det fantastiskt!

Norske Hingsten PRYD

står till betäckning vid Österby, Löa.
Språngavgift 5:50. Fölafgift 5 kr.
Rike.: Löa 4. 1025

Ur Bergslagens Tidning 1911

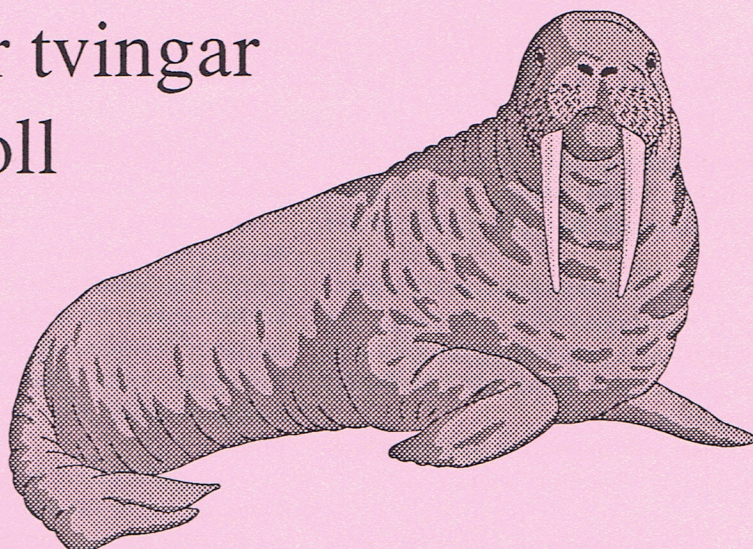
LÖA-BLADET

En tidning för Löa med omnejd.

Utgiven av Löabygdens Hembygdsförening med bidrag från LUM och Löa Skola.

Redaktion: Margareta Gustafsson, Uddnäs, tel: 301 20
Stina Gottliebsson, Petters, tel: 302 55
Maria Lindstedt, Fredensberg, tel: 300 64

Strejkande knäleder tvingar Lars Åby att byta roll från filmare till producent

Lasse Åbys knän håller inte för långa perioder i arktisk kyla och krävande filmning av isbjörn och valross längre.

– Jag måste börja inse det nu, säger Lasse, min tid som aktiv filmare är över. Jag är handikappad och får lov att ta en annan roll i filmskapandet. Nu jobbar jag mer som producent, men det är å andra sidan ett jobb som blir allt viktigare.

Bekymren med knäna är dels en ärftlig belastning, dels en följd av att ergonomi och välavvägda sittställningar sällan är någonting man kan ta hänsyn till när man filmar isbjörn i Arktis. Lasse blev lite mindre hjulbent för några år sedan då benen kapades och rätades upp på något sätt under knäna, men knälederna tar stryk i alla fall och helt nya knäleder är vad som väntar såsmåningom. Problemet är bara att en sådan ny led inte beräknas hålla så mycket mer än tio år och den operationen kan inte göras om. Således väntar man så länge som möjligt med att göra den.

Det låter inte som något särskilt roligt framtidsperspektiv och Lasse grinar väl lite illa när han går över golvet hemma på Åby. Fast det var ju egentligen inte alls om knän han skulle berätta för Löa-Bladet. Nej det handlar som vanligt om film och framtidsplaner.

Mer komplicerat

– Filmandet blir allt dyrare och alltmer komplicerat, säger Lars Åby. Förr kunde man gå till TV och föreslå en film och tyckte de att idén var bra kunde man börja filma och pengarna ordnade sig. Nu krävs mycket mer genomtänkta finansieringsplaner och man måste ofta försöka fixa pengar från flera olika håll. Den som ska ligga ute i busken eller snödrivan och filma hinner inte hålla reda på ekonomin och alla detaljer runt omkring.

Det är det jobbet som Lasse ägnar sig åt nu, medan till exempel William Long eller Lars Öyvind Knutsen filmar.

– Jag har väl själv tagit på mig rollen att söka näst generations filmar, berättar Lasse, och det är faktiskt inte så lätt. Duktiga unga naturfotografer som tar stillbilder har vi ganska gott om i Sverige, men filmare är det ont om. Unga entusiaster som brinner av längtan att ge sig ut och fånga naturen med filmkameran finns nästan inte alls.

William Long, som kommer från Australien, träffade Lasse på ett filmsymposium i sydöstra England.

– William var väl inte mer än 19 år då och han gick runt till alla och frågade efter jobb, berättar Lasse. Och jag sa väl lite grand så där som man gör: Är det så att ingenting annat ordnar sig så kan du ju komma till Löa. Och tre veckor senare stod han här.

Lars Öyvind Knutsen är biolog och samarbetade som sådan med Lasse och hans arktiska filmprojekt till en början.

– Men han var duktig fotograf också och till slut sa jag åt honom att bestämma

sig för det ena eller det andra, berättar Lasse, ska man bli riktigt bra måste man koncentrera sig på en sak.

Så nu är både William och Lars Öyvind filmare och bor i Löa.

Den film William håller på med nu handlar om en gammal Eskimå, som berättar om sitt liv. En något annorlunda naturfilm. Vision Man är arbetsnamnet och enligt Lasse är det svårt att hitta något annat. Sveriges Television, Dansk TV och Svenska Filminstitutet är med och finansierar.

Lars-Öyvinds film Blå Åker om Barents Hav och de stora fiskeindustriernas utfiskning av haven och de små fiskesamhälleernas förändring såg vi i TV i somras. Nu är han på kamerajakt efter bäver för ett franskt beställningsarbete som Lasse Åby administrerar.

Lars Öyvind, William och Lasse arbetar dessutom i ett gemensamt projekt för National Geographic. Det handlar om isbjörnar och människor på Svalbard

Juldagspremiär för Lindbergs tjuv

Clas Lindberg hör också till de namnkunniga filmare som vi kan göra oss lite stolta över i Löa. Han har dock sommar- och arbetshus i Rällså och en mor i Vasselhyttan. På juldagen blir det premiär på hans senaste biograffilm. Att stjäla en tjuv heter den med Robert Gustafsson, Sif Ruud och Tova Magnusson-Norling i rollerna. Det är, som namnet antyder, en fars. Clas Lindberg svarar för både manus och regi

– Den handlar om en tjuv som blir inlurad i ett hus, berättar Clas. Där händer sedan en mängd småintriger, som småningom löser upp sig i ett stort crescendo. Vid de testvisningar vi har gjort har folk i alla fall skrattat.

Clas håller också på och klipper filmen till en TV-serie. Min vän shejken från Stureby heter den. Clas har regisserat men Ulf Stark har skrivit manus.

Clas hustru Brita Landoff arbetar på en dokumentärfilm av allvarligare slag. Spårlost är arbetsnamnet på den och den handlar om människor som på olika sätt ställer upp för flyktingar, hjälper dem och gömmer dem.

Lena Liljeborg fick Hylandpriset 1996

Lena Liljeborg, LÖA, är årets TV-personlighet. Hon vann TV-tittarnas omröstning och har fått Hylandpriset 1996.

–Det är ju alldeles förskräckligt egentligen, helt fantastiskt, jätteroligt, jag har ingen aning om vad jag ska göra med pengarna, säger Lena när LÖA-Bladet gratulerar.

Priset, som delas ut av tidningen Se & Hör, är på 100 000 kronor.

TV-världens Nobelpris, så har det också kallats detta Hylandpris, som i år delades ut för 10:e gången. Se & Hör hade först tillsammans med en jury nominerat ett antal personer, som läsarna fick rösta på. Naturprogrammets Lena Liljeborg blev på så sätt framröstad som finalist tillsam-

mans med cafévärderna Ragnar Dahlberg och Magnus "Jeopardy" Härenstam.

De tre gick sedan vidare till en TV-omröstning i programmet Solsta Café. Tittarna fick under en vecka ringa på särskilda telefonnummer för sin favorit. Närmare hälften av dem som ringde lade sin röst för Lena visade det sig. Och i veckan fick Lena i direktsändning från Karlstad motta priset.

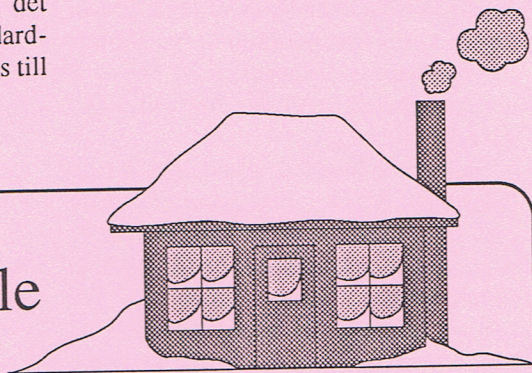
– Jag tycker att det är fantastiskt, säger Lena, jag har ju faktiskt inte varit med i rutan sedan augusti. Jag trodde verkligen inte att jag skulle ha en chans.

Men roligt är det förstås och 100 000 cash sitter aldrig fel. Standardsvaret "det finns alltid hål att stoppa i" på standardfrågan om vad pengarna ska användas till undviker hon dock.

– Hål finns det förstås alltid, säger Lena och ser sig om i Källhagen, som är fräscht rödmålat och mycket fint efter sommarens rust, men ännu saknar en del fönsterfoder och andra detaljer. Men skulle jag börja stoppa pengarna i huset till exempel försvinner de ju snart utan att man märker någonting av dem.

Nej Lena tänker satsa på någonting rejält. Någon festlighet blir det säkert också och så en god slant till flyktinghjälpen.

Mamma Lena är för närvarande barnledig och får vara ledig hemma i LÖA ännu ett par månader. I slutet av januari väntar åter rollen som Moder Natur i Sundsvall.

Ninalämnade städningen för Chile Prisad Gubbe i repris 28 dec.

Nina Hedenius är i Chile. Hon har lämnat Norra Gården och LÖA mitt i städningen, för att vara med på ett dokumentärfilmseminarium i Santiago de Chile.

Nina är inbjuden av Svenska Institutet att delta i seminariet tillsammans med sin lovprisade dokumentärfilm Gubben i stugan. Det är en chilensk dokumentärfilmare, som vistades i Sverige från 1973 till mitten av 1980-talet, som arrangerar seminariet, som ska ge såväl professionella filmare som studenter på universitetet en inblick i svensk tradition och arbetssätt vad gäller dokumentärfilm.

Några av våra främsta dokumentärfilmare är inbjudna till seminariet. Förutom Nina Hedenius med El viejo de la Cabaña, som Gubben i Stugan heter på spanska, kommer Rainer Hartleb med sina filmer om barn från Jordbro utanför Stockholm. Den chilenska publiken kommer således att få se ett par mycket olika sidor av Sverige.

Men seminariet handlar också om

hur man arbetar med dokumentärfilm och Nina ska berätta om sitt lite ovanliga och ensamma arbete med filmen. Hon jobbar ju oftast helt ensam med såväl filmning som ljus och ljud. En kontrast till de stora filmindustriernas enorma uppställningar vid varje filmning.

– Det ska bli mycket intressant att träffa människor från andra sidan jordklotet och tala om ett gemensamt intresse med dem, sa Nina till LÖA-Bladet innan hon åkte. Det blir ett turistande på ett annat plan och jag hoppas och tror att det kommer att berika mitt kreativa arbete.

Ingen turistresa

Någon turistresa till ett sommarsoligt Sydamerika handlar det inte alls om. Det har Nina varken tid eller lust med just nu, eftersom hon är mitt uppe i arbetet med nästa film, som heter Konsten att städa – mm. Wally Pettersson i Bångbro är huvudperson i den.

– Jag är mitt uppe i den kreativa processen med ilmen och jag kan inte frikoppla mig från den, för att ströva på något turiststråk eller ligga på en solig badstrand, säger Nina. Mitt huvud är alltså fullt av

skurtrasor och hinkar nu och jag funderar hela tiden på scener som vi har tagit eller ska ta av Wally som steker köttbullar, Wally som träffar barnbarnen, Wally som serverer på Tages osv.

– Nej, nej, nej, det är inte alls tråkigt, hävdar Nina, jag tycker ju att det här är roligt. Det är så här jag arbetar. Jag engagerar mig så mycket och intensivt i det jag håller på med och just då blir andra saker oväsentligt. Normalt brukar jag inte vilja bryta mitt i filmarbetet för att resa, men inbjudan till Chileseminariet är både smickrande och lockande, så nu får städningen ändå anstå ett tag.

Gubben i stugan, som fick ett överväldigande mottagande av både publik och kritiker och som uppmärksammats på festivaler och visningar världen över kommer i efterlängtat repris den 28 december.

Till dem som eventuellt inte har sett den finns bara ett råd: Se den! De som redan har sett den behöver säkert inte det rådet.

Lars Wieselgren, ny ordförande i Löa Skola

Fäktare som gärna prövar någonting nytt

– Det är en ansvarsfull uppgift att vara ordförande för Löa Skola. Det tycker Lars Wieselgren och han tänkte sig också mycket noga för när han fick frågan om han ville ha den posten. Men frestelsen att än en gång få pröva någonting nytt och lära sig nya saker var också stark och således heter ordföranden för Löa Skola ekonomisk förening numera Lars Wieselgren.

Lars Wieselgren är född och uppvuxen i Göteborg. Han gick i skolan och han fäktades. Det sistnämnda gjorde han så bra att han räknades till den svenska junioreliten och det var också värjan som gav honom chansen att studera i USA efter studenten. Han fick stipendium och gick på New York University i tre år. Ekonomi, marknadsföring och internationell handel var hans ämnen. Hans examen från New York kan jämföras med en svensk civilekonoms.

– En mycket viktig erfarenhet från tiden i New York var också att jag lärde mig att samarbeta med människor från andra länder, berättar Lars. Mitt universitet hade

flest utländska studenter av alla i USA och eftersom det ingick mycket grupparbeten i studierna fick man ideliga övningar i att samarbeta och nå ett gemensamt mål även med personer med mycket olika kulturell bakgrund. Jag lärde mig då att likheter människor emellan oftast är mycket större än de skillnader som så gärna pekats ut.

Kallskänka i Paris

Tillbaka till Sverige och efter militärtjänstgöringen blev Lars Wieselgren läkemedelskonsulent på Astra, tills lusten att studera tog överhanden igen. Det blev Paris ett år för studier i franska. Stu-

dierna finansierade han med extraknäck bland annat som kallskänka och som privatlärare åt fransmän som ville lära sig engelska och svenska.

Marknadsföring, planering och affärsutveckling blev vad Lars huvudsakligen kom att ägna sig åt när han sedan återkom till Sverige och jobbade på olika företag inom industrin.

Ville något annat

– Men jag började mer och mer fundera över om det verkligen var det jag ville. Samtidigt tittade Ingrid och jag efter hus, men hittade inte vad vi ville ha i närheten av Göteborg. Vi letade i allt vidare cirklar och började diskutera om vi kanske skulle flytta. När företaget jag arbetade på då omorganiserades och jag blev uppsagd tyckte jag att det var rätt tillfälle att göra någonting helt annat och när jag såg en annons om att Ljusnarsbergs kommun sökte

Löa Skola är traktens största arbetsgivare

Löa skola ek förening har haft årsstämma och sett, som man brukar vid sådana tillställningar, tillbaka på ett gott och aktivt verksamhetsår.

Från årsberättelsen noterar vi bland annat att föreningen haft 8 anställda, som tagit hand om 39 skolelever, 24 dagisbarn och 13 fritidsbarn, att skolhälsovården sköts av Storå Vårdcentral, att alla barn som har behov av skolskjuts dagligen åker med skolans buss och att bussen också används för studieresor och utflykter, att det har lagats ca 75 portioner mat om dagen i skolans kök. Förutom barnen i skolan och på dagiset är det en grupp pensionärer som regelbundet beställer mat från bespisningen, att planerna på att renovera skoltaket av kostnadsskäl uppskjutits till nästa verksamhetsår, att föräldrarna gör stora ideella insatser med städning, trädgårdsskötsel, tapetsering, målning eller att bygga ny groventré på dagis.

Simskola var det under tre veckor i somras i Norrsjön för alla barn mellan 3 och 13 år. Den finansierades av skolan, med bidrag från den upplösta svinavelsföreningen och sportklubben. Det blev en god uppslutning av barn som lärde sig att simma, tog simmärken eller fick den första viktiga vanan vid vatten.

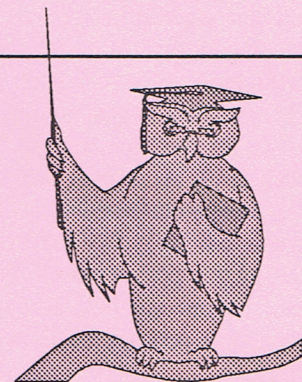
I Hugo Söderlöfs minnesfond finns ett kapital på 6 880 kronor. I samråd med familjen Söderlöf har skolan beslutat att den årliga räntan ska delas ut till exempel vid skolavslutningen i form av ett stipendium knutet till musik. Detta år går stipendiet till inköp av instrument till skolan.

Under innevarande läsår går det 47 elever i skolan, 25 på dagis och 16 på fritis. På lönelistan finns 11 anställda. Dessutom finns det mestadels ett par ungdomspraktikanter, som kommunen betalar. Därmed har skolföreningen blivit en av de största arbetsgivarna i trakten.

Styrelsen ser efter årsstämman ut som följer:

Ordförande:	Lars Wieselgren
Vice ordförande:	Håkan Bengtsson
Sekreterare:	Elisabet Elvenäs
Kassör:	Pär Ericsson
Vice kassör:	Bengt Sundvall
Övriga:	Anne-Marie Pöschhacker-Karlsson och Stina Sahlin-Mercke.
Suppleanter:	Margareta Gustafsson och Mikael Norwald

(Två kommuners f.d. bildningsnämndsordföranden i styrelsen för friskolan! Där torde väl Löa slå rekord igen!)

en fritidschef sökte jag det.

Vad Ljusnarsberg var för något visste inte Lars Wieselgren, men en fritidschefs arbete var inte alldeles främmande för honom. Dels hade han sin idrott, dels hade han ägnat sig en hel del åt teater, både som skådespelare och regissör. (Välkommen, välkommen, välkommen till Löa säger vi väl då och anar ny fart på sommarspelen i hyttan.) Wieselgren fick jobbet som fritidschef och flyttade från Göteborg 1989. (Fast numera sysslar han med EU-frågor, IT och inköp för Ljusnarsbergs kommun.) Hustru Ingrid fick småningom jobb på Dexters och de nya ljusnarsbergarna slog ner bopålar i ett hyrt hus på nedre Tappen. Senare hittade de drömhuset i Asp Viken, Löaborn och familjen har utökats med Anna och Filip.

Dagisbarn

Ingrid Wieselgren satt med i den första styrelsen för Löa Skola ekonomisk förening. Eftersom barnen är så pass små än är det främst dagisverksamheten som har engagerat.

– Jag har naturligtvis varit med och städat och så som alla föräldrar, men annars har jag hittills inte varit så aktiv i föreningen, berättar Lars. Men jag tycker fortfarande det är roligt att pröva andra saker och lära mig någonting nytt, så jag kunde till slut inte motstå frestelsen att tacka ja till att ta över ordförandeposten efter Margareta Gustafsson. Det är ett stort ansvar och jag tycker att det är viktigt att man på den posten har en engagerad styrelse bakom sig och aktiva föräldrar i föreningen och det har man ju verkligen här i Löa.

Grundläggande rättighet

Det är generellt sett viktigt att det finns friskolor, menar Lars Wieselgren. Det är en demokratisk och grundläggande rättighet att man kan välja och att det finns skolor av olika typer – Sverige är ju inte precis något föregångsland i det avseendet.

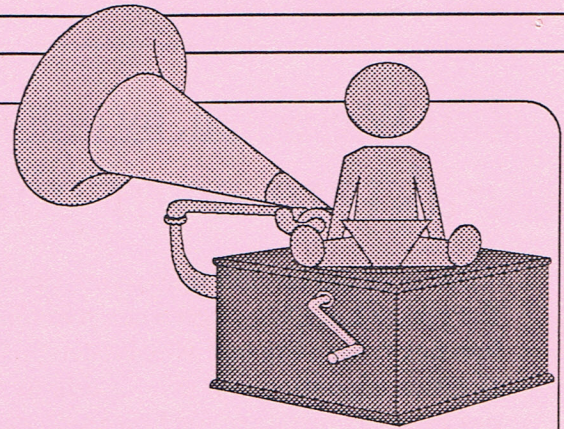
Den stora protestmarschen i augusti i Stockholm, då Löa skola gick i täten för närmare 4 000 demonstranter, hade, trots stor uppmärksamhet i press och TV, ingen riktig verkan. Förslaget om ändrade villkor för friskolorna gick igenom och det betyder bland annat att varje kommun avgör hur stor del av skolpengen som ska komma friskolorna till godo. Hittills har det varit fastställt till 75 procent. Under innevarande läsår kommer ingen föränd-

Disco för 0-åringar

Även nollåringar kan dansa! Det bevisades lördagen den 9 november då Lum, Löa unga mammor, ordnade disco i lokalen. Det formligen dinglade av ungar (om vi får låna Sara Lagers uttryck från ett tidigare barnkalas).

Klockan 16.30 till 18.00 dansade barn i åldrarna 0-5 år. Visst var det full fart på dansgolvet emellanåt, även om många stod parkerade vid godisskålarna mest hela tiden.

Därefter tog de något äldre barnen över, nämligen från sex år till klass sex. När klockan var 20.00 motades de minsta

hem för att de äldre barnen skulle få dansgolvet för sig själva.

Det blev en lyckad kväll, och sjätteklassarna som även stod för musiken, fick in en slant till en kommande skolresa. Kvällens discodrottningar respektive -kungar utsågs. Bland barnen sex år till årskurs två fick dansparet Sofia Elvenäs och Robin Elvenäs ta emot första pris. De dansanta Hanna Axarp och Eric Norwald vann tävlingen bland de äldre. Första pris var varsin tablettask.

ring att ske, men vad Löa skola har för pengar att räkna med till nästa höst är inte klart ännu.

– Vi måste naturligtvis jobba med den inställningen att vi kommer att fortleva och göra det bra, säger ordförande Wieselgren. Vi har ju vad jag förstår haft en bra relation från början och vi har ingen anledning att tro att kommunen tänker ta alla chanser att slå undan bena för friskolan. Nu får vi naturligtvis lov att vara aktiva själva från Löas sida, föra en dialog med kommunen och se till att vi bibehåller den goda relationen.

– Nu i höst har ju diskussionen rört de föräldrakooperativa daghemmen mer än skolan, påpekar Lars och där är vi väl inte riktigt lika överens. När hela den offentliga och kommunala sektorn måste göra besparingar, kan föräldrakooperativen inte heller undandra sig det. Men vi tycker inte att vi ska behöva vidkännas större neddragningar än kommunens egen verksamhet.

Långsiktig plan

Bytet på ordförandeposten betyder inte några omedelbara förändringar vad gäller Löa skolas verksamhet. Den Bifrostpedagogik som infördes i skolan denna termin har fungerat bra och kommer så långt det går också att börja tillämpas på Trollebo dagis. I sommar ska en grupp

föräldrar och personal åka till Bifrostskolan i Danmark.

– Vad jag tycker är viktigt är att vi har lite mer långsiktiga verksamhetsplaner, säger Lars, och därför ska alla verksamheter ses över ordentligt av en arbetsgrupp. Den ska blicka framåt till åtminstone 1999 så att vi vet hur vi ska planera och fördela resurserna. Som det ser ut nu kan vi räkna med 60 elever i skolan om ett par år, medan underlaget för dagis istället minskar.

Arbetsgruppen har fått tid på sig fram till sportlovet att se över vilka krav och vilka möjligheter som väntar Löa skola några år framöver.

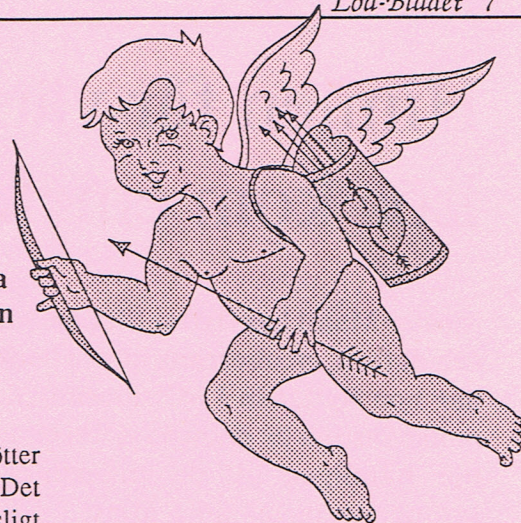
LUM

har möte host Eva Österberg, **tisdag 26 nov kl 19.**

Man kommer bland annat att planera för den traditionella julfesten i januari.

På torsdagsförmiddagarna nu före jul blir det pyssel med barnen i Lokalen. Om inte vädret lockar mer till uteaktiviteter

Lyckan ler i Löa annons gav högsta vinsten

Christa och Benny Lildholt bor i våningen ovanför Löa Affärn. Christa har bott här ett par år, Benny flyttade hit i somras. De träffades efter en annons i Hemmets Veckotidning och tycker nu båda att de har hittat riktigt rätt i livet. Till varandra och till Löa.

Benny och Christa gifte sig i augusti och Bergslagsposten berättade då om dem och om den lyckade annonseringen. Löa-Bladet tar sig friheten att saxa ur den artikeln.

Det finns många sätt att träffas på. Benny och Christa tycker inte att det är märkvärdigare att de funnit varandra via en annons än om de skulle ha gjort det på en dansrestaurang eller annat mer traditionellt sätt.

– Går man ut och dansar eller så, träffar man ju oftast bara dem som bor i närheten, säger Benny, och är det nu så att den rätta bor en bit bort är det ju mycket bättre med annons.

Att det var meningen att just de två skulle mötas en gång tror både Christa och Benny. Det är så många detaljer som tyder på det, det måste ha varit bestämt på förhand på något sätt.

50 svar gav ingenting

– Den där annonsen till Hemmets Veckotidning skickade jag in redan förra hösten, berättar Christa, men sedan dröjde det så länge att jag trodde att de glömt eller tappat bort mig och att annonsen inte skulle komma in.

Så i mars i år ringde jag till radioprogrammet Hjärter Ess. Jag kom fram och fick 50 svar, men det var inget som intresserade mig det minsta. I april i år kom så annonsen in och jag fick ett svar. Det var från Benny!

Benny som flyttat från Danmark till Göteborg ett år tidigare råkade köpa rätt nummer av veckotidningen och såg annonsen.

– Jag svarade faktiskt på tre annonser, berättar Benny och fick snabbt två brev i retur. Men de var ointressanta. Sedan kom brevet från Christa.

Allting stämde

Efter en tids brevväxling åkte Benny upp till Löa i midsomras och allting stämde.

– Christa var precis så som jag hade föreställt mig, säger Benny. Det sa klick direkt.

Men Christa, som också har sina rötter i Danmark, tycker inte att det klickade. Det var mer så där som om världen plötsligt stod stilla och allt kändes så rätt. Jag hade vunnit högsta vinsten!

Värme och vänlighet

– Jag har bott i Sverige i 27 år nu, jag har varit gift här och också varit sambo med en svensk man, men det har aldrig varit bra. Det är en dansk man som är rätt för mig, det förstår jag nu.

Och våningen ovanpå affärn i Löa med den härliga tomten alldeles vid ån är rätt för dem bägge två.

– Jag hyrde ett hus i Storå tidigare, men det skulle säljas så jag kunde inte bo kvar. Jag hade kört förbi det här huset och tyckt att det var drömmen med trädgården och ån och allting, så när jag fick se att lägenheten var hyresledig var det inte svårt att bestämma sig.

– Det är ju så otroligt trevliga människor som bor här, det är en värme och en vänlighet i Löa som inte går att beskriva. Folk hälsar glatt och jag blev välkomnad när jag flyttade in som jag aldrig förut blivit under mina 27 år i Sverige.

Trädgårdsmästare

Benny arbetade för hjälporganisationen UFF i Göteborg. Sorterade och packade insamlade kläder som skickades till Afrika och Östeuropa. Han har även varit några månader i Angola för UFFs räkning och planterat träd bland annat. En passande sysselsättning, eftersom han i grunden är utbildad trädgårdsmästare och har arbetat för drottning Ingrid på Grostins Slott på södra Jylland.

Christa är sjukpensionär på grund av diabetes, men hon arbetar ideellt för Nora-Lindesbergs Diabetesförening. Benny har inte UFF-jobbet kvar, så han behöver inte pendla till Göteborg. Drömmen är att kunna ta upp trädgårdsarbetet i Löa.

– Det är väl ingen som anställer en trädgårdsmästare i dessa dagar, säger

Benny, men att gå runt och hjälpa folk med trädgården, det är vad jag skulle vilja. Att starta något eget har jag också funderat på, men jag vet inte hur jag ska få ekonomi till det. Men jag har jobbat med så många olika saker, så jag är beredd att ta nästan vad som helst.

Fast arbete är förstås inte så lätt att få idag. Inte ens per annons.

Lokalen hyrs ut 360 gånger/år

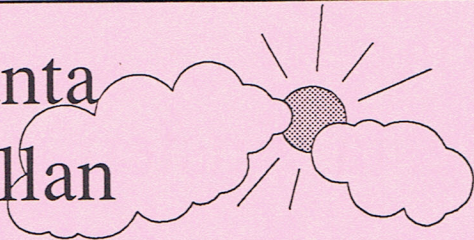
Löa Bygdegård är populär. Det är faktiskt den mest uthyrda bygdegården i Örebro län, 360 uthyrningar på ett år enligt Bygdegårdsföreningens senaste verksamhetsrapport.

Passa på och gå dit du också! Fler herrar är välkomna till herrgympa med Volleyboll på måndagar kl 19.00. Och på torsdagar kl 19.30 är det tjejernas tur att sträcka och tänja i "hopplös" lättgympa. Tisdagar och torsdagar är det bordtennis.

Och så var det ju pubafton i Lokalen igen. Mycket folk, stor trivsel, härlig musik och ett välbehövligt tillskott till Bygdegårdsföreningens kassa. Det irländska bergslagsbandet Oneapoe hade fullt sjå med att överrösta alla pratglada bybor som tagit med sig vänner till en trivsam stund över ett glas öl och en bit frestelse eller en kryddstark korvbit.

Löa Bygdegårdsförening vill tacka Göran Johansson för att han hjälpt till att dra om telefonledningar i lokalen och Göran Larsson för sandning.

Himlen får vänta Löa kom emellan

Moster Maud har flyttat till Löa. Med katten Jacob (han är slät), TVn och datorn, en oherrans massa böcker och prylar, men utan gardiner har hon flyttat in i Missionshuset. När reumatismen gör fingrarna motspänstiga är datorns ordbehandlare en välsignelse. Maud Swärd hör nämligen till de underbara människor som upprätthåller brevskrivningens ädla konst. Till släkt och vänners stora glädje. Således förefaller det också som mest naturligt att be henne att själv skriva och berätta om varför hon flyttat till Löa och vad hon fått för första intryck av denna by.

”Att vara västmanlänning är ingenting, att vara dalkarl eller värmlänning är heller ingenting; nej, det enda värdiga och väsentliga för en människa är att vara född i Bergslagen och hålla sig kvar där.”

Den slutsatsen kom en gång Karl-Erik Forsslund och en god vän fram till, då de diskuterade sina olika landskaps företrädanden. Detta tog jag fasta på när jag vid min pensionering skulle bestämma var jag ville tillbringa resten av livet.

Vid den tiden hade jag arbetat mig upp från Skåne till Jämtland, men nu ville jag tillbaka till Bergslagen där jag är född, i Kopparberg närmare bestämt. Dock ville jag inte sluta cirkeln helt och en annons i Dagens Nyheter lockade mig till det natursköna Ängelsberg med dess många fornminnen.

Orten hade haft två storhetstider, först som brukssamhälle vid seklets början och senare som stationssamhälle då järnvägarna började byggas. Efter en tids nedgång började det nu utvecklas som turistort. Jag fick en nyinredd lägenhet i en gammal smedbyggnad på bruksområdet med dess herrgård och andra kulturhus. Jag lärde mig att uppskatta fördelen med lantbrevbärare och att få varor hemskickade från Brukshandeln och om kvällarna somnade jag gott till hyttforsens brus.

När jag flyttade dit sa jag till min gode granne: ”Ängelsberg nu, himlen sen!” Men han menade att: ”Nja, det kan nog bli nån institution emellan.” Och han fick rätt – i viss mån.

Trots att en aldrig sinande ström av sommarturister – särskilt sedan det gamla bruket placerats på världskartan – gjorde mycket för att hålla handeln vid liv medan ortsborna själva svek, stod det klart att

butiken måste läggas ner. Samtidigt blev mig stugan - inte för trång - men för dyr, och jag insåg att detta inte skulle bli min sista anhalt. Dessutom hade flera av de vänner jag fått där antingen dött eller redan flyttat.

Skulle det nu bli Kopparberg till sist? Nej, utan lantbrevbärare klarar jag inte mina postärenden, dom är ganska många. Det fick bli det närbelägna Löa. Där finns en lanthandlare som månar om sina kunder, vilka i gengäld månar omhans affär. I ett gammalt missionshus har flera lägenheter inretts och en fanns så passande ledig för mig. Valet var inte svårt.

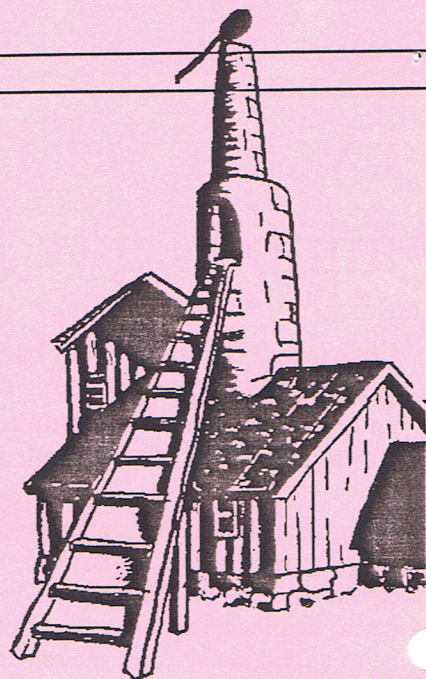
Dock hade jag trott att jag vid så många flyttningar under åren skulle ha gjort mig av med alla onödiga ägodelar. Så var inte fallet och på grund av min åldersreumatism orkade jag inte röja så värst mycket denna gången heller. Men med hjälp av en syster och en systerdotter fick jag med mig det mesta till den nya bostaden, dit jag anlände en brittsommardag i oktober. Jag har alltid haft tur med grannar och min närmaste här är jag redan god vän med.

Och jag har lärt mig ett nytt ord. Jag undrar om Löa Ordbruk känner till det.

En elektriker som kom för att installera min diskmaskin sade sig ha ”kanonbråttom”, när jag bad om hjälp med ett par lampor också. Nå, ordet betyder tydligen inte någon överhängande brådska, för lamporna kom upp i taket dom också.

Visst kommer det att dröja till jag kommer helt i ordning och frågan om jag trivs i Löa kan jag ännu inte besvara. Men viktigt är att katten tycks trivas. Och jag längtar i alla fall inte tillbaka till Ängelsberg.

Maud Swärd

Kulturpris till hyttans värdare

Gunnar Zetterqvist har tilldelats 1996 års kulturpris av Landstinget Dalarna. Priset på 50 000 kr får han för sina stora insatser som hembygdsvärdare. Insatser som inte minst kommit Löa Hytta till del.

Gunnar Zetterqvist, som bor i Dala-Floda, kallades som expert till Löa, redan på 1960-talet när Grängesbolaget tillsammans med övriga andelsägare började engagera sig i att rusta upp hyttan. Gunnar Zetterqvist har med sina oerhörda kunskaper om gamla byggnader, material och arbetstekniker varit till ovärderlig hjälp i allt det arbete som under åren lagts ner för hyttan.

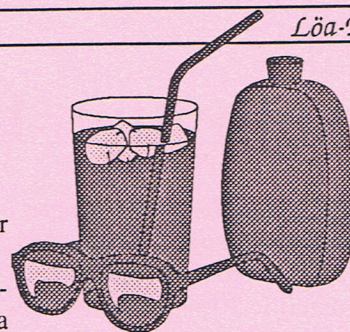
Gunnar är hedersledamot i Löa Hyttelag och han ingår i Samordningsgruppen där Hyttelaget, Sågen och Kvarnbolaget, Hembygdsföreningen och byalagen är representerade tillsammans med Örebro länsmuseum, hembygdsförbundet och länsantikvarien.

Men Löa Hytta är ändå endast en liten del av den kulturgärning Gunnar Zetterqvist nu prisas för. Så här heter det i Landstinget Dalarnas prismotivering:

Gunnar Zetterqvist intresserade sig redan i ungdomen för restaurering av gamla byggnader. Han insåg värdet av de gamla teknikerna och de erfarna hantverkarnas kunskaper. I en tid av stark förändring och utbredd tilltro till moderna metoder gick Zetterqvist mot strömmen. Han ifrågasatte moderna husfärger, kemikalier och slarvigt virkesval. Han var en av de första som tog upp värden av både agrara minnen och industriminnet, till exempel hyttorna i Bergslagen.

Rapport från sommaren

Sommaren har varit och farit. Eftersom Löa-Bladet, såsom de goda läsarna torde ha uppmärksammat, inte hör till de publikationer som har fast och regelbunden utgivning, har vi inte haft tillfälle att berätta om den tidigare. Vi gör det nu och kan då konstatera att sommaren 1996 i Löa vädermässigt inte var någon höjdare, men gav många trivsamma stunder ändå.

Det var midsommar på Gunnarssons gräsmatta, löafest och hembygdsdagar som det brukar. Vattentillgången i ån såg ett tag skrämmande dålig ut, men det blev ändå tillräckligt för både laxfiske i kvarndammen och bollrace i ån.

Laxarna nappade villigt redan vid premiärfisket i år och de fiskar som inte lurades upp första dagen gav ju sedan sysselsättning åt ivriga fiskare resten av sommaren. Fiskegeneralen Ulf Lager kunde i slutet av säsongen konstatera att försäljningen av fiskekort inbringat nästan exakt de 3 500 kronor som de isläppta

fiskarna kostade. Hembygdsföreningen är nöjd.

Konstutställning och hantverksförsäljning i kvarnen drog god publik och alla väntade också med stor spänning på det stora bollracet. Dock höll det på att bli en alldeles för lång väntan i år. Starten gick nog som den skulle, men bollarna vägrade nästan att gå i mål.

För att dra ut lite grand på tiden och förhöja spänningen hade man nämligen beslutat att släppa fram racet längre än förra året och ha målet vid kvarndammen.

Men nedanför Svea och Kalle i gamla affärn är det bakvatten och strömmar som gör att bollarna inte bara stannade, de nästan gick tillbaka i ån. De som ändå kom in mot kvarndammen hade ingen lust att hålla sig ute i strömfåran, utan lade sig stilla längs kanterna.

Till sist fick de desperata arrangörerna börja kasta ut bollarna mot strömfåran och fick väl så småningom tillräckligt antal

bollar att ta sig i mål i alla fall.

Ett nytt inslag i år var kulningen uppe vid kraftstationsdammen på kvällen efter spelmansstämman vid hyttan. Det blev mycket lyckat. Vädret var just så stilla och vackert som det skulle vara, vattnet i dammens låg spegelblankt och flickorna under Ulrica Ericssons ledning var uppställda på var sida om dammen. Kulningarna och lockropen ekade stämmingsfullt över vattnet och skogen.

Gudstjänst i hyttan var det som vanligt på söndagen och senare på dagen bjöds på Bellmanspektakel i samarbete med Lindesbergs kulturnämnd. Ett mycket annorlunda, mycket skickligt och trevligt framförande av några av de mindre kända av Fredmans epistlar.

Arkivet fördubblas

Det är sågen som ska få tillbaka den timmeruppfodringsbana som en gång fanns där och det är arkivet i kolhuset som håller på att byggas ut. Ulf Johansson med sin idoga samlarkraft har ju sett till att det finns så mycket intressant material om Löa och dess historia att arkivväggarna, åtminstone bildligt talat, har börjat bågna.

Bidrag från Adolf Lindgrens Stiftelse, Logen Löa Välgång, Löa-Vasselhyttans Svinavelsförening, Hyttelaget, Revysektionen, och Åke Eriksson gör det ekonomiskt möjligt att i det närmaste fördubbla arkivutrymmet. Hembygdsföreningen, som själv satsat 5 000 kr, tackar hjärtligt för alla bidrag.

Med timmerbanan på plats blir sågen mer komplett och kan på ett bättre sätt än nu berätta om det arbete som en gång utfördes här. Som vi berättade om i förra Löa-Bladet planeras också en promenadväg runt alla de museala anläggningarna i Löa. Guidade turistgrupper kommer då att kunna gå genom sågen och över ån på en ny bro, som byggs vid den södra gaveln på sågen. Så passeras hyttan och vägen fortsätter sedan över ytterligare en ny liten bro

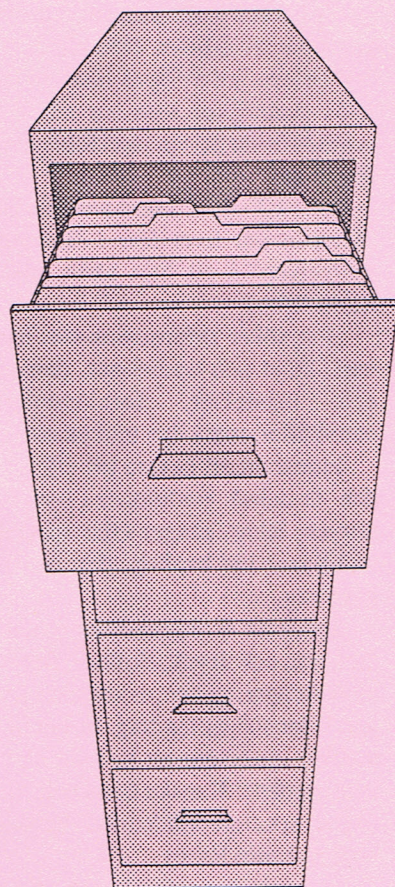
och längs ån bort till kvarndammen, där man går över och går tillbaka till hyttan längs stora vägen. Informationstavlor och små rastplatser längs promenadvägen är också inplanerade. Någon gång i april/maj beräknas det hela vara klart. Då ges säkert möjlighet för hela byn att samlas till något invigningsevenemang av något slag.

Nyare foton efterlyset

Mycket spännande finns i arkivet och nu blir det ju plats för ännu mer. Vad som saknas i alltför stor utsträckning är modernare fotografier. 1940-, 50- och 60-talets Löa är inte så väl dokumenterat som tidigare år. Arkivfogden tar mycket gärna emot sådana foton, om någon eventuellt har i sina gömmor.

Och gärna en Bergslagskamin

Bland alla järnföremål i museet saknas en riktig Bergslagskamin. Någon skorstensstock finns ju inte, så någon kamin att elda i lär vi inte kunna få dit, men om någon har idéer om var man kan hitta en Bergslagskamin för museiändamål tar Ulf Johansson gärna emot tips om det.

Nu är flitiga hantverkare i gång i Löa igen. Det snickras och restaureras, muras och byggs ut.

Vasselhyttan frågemästare

Vasselhyttan deltog för första gången i Hembygdsmästerskapet i Frågesport. Men några nybörjare i den sporten var laget helt visst inte. Kampen var hård in i det sista, men efter två utslagsfrågor mellan Vasselhyttan och Gusselby, blev det till slut Vasselhyttans lag som kunde koras till 1996 års frågesportsmästare.

Eftersom Löa vann förra året var det också här kampen gick i år. Sex lag deltog och med hejklackar och publik blev det närmare 60 personer som kom till Bygdegården söndagen den 17 november. Det var till och med så att kaffebrödet tog slut och kassören var mycket nöjd, när kassan senare räknades ihop.

Hembygdsföreningarna i Ramsberg, Gusselby, Hammarbacken, Björkhyttan och Löa hade som vanligt mönstrat var sitt trepersonerslag. Och när Vasselhyttan nu var inbjuden för första gången var de inte sena därifrån heller att anmäla ett lag.

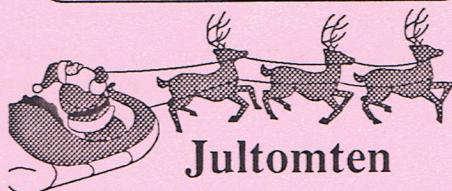
Tor Åhman och hans hustru svarade för såväl frågor som tävlingsledning. Några speciella hembygdsfrågor blev det inte - lämpliga sådana har hunnit betas av vid det här laget - utan mer allmänna frågor från absoluta nollpunkten till Gregorianska kalendern. Och så lite fotboll, historia och musik däremellan.

Luciafest

i Bygdegården blir det förstas också. På själva luciadagen i år. **Fredagen 13 december kl 19.**

Med Luciatåg, sång och lussekatter som sig bör.

Bygdegårdsföreningen arrangerar

Jultomten

kommer till Löabygden på julaftonen, såsom han brukar. Liksom tidigare år har han begärt att få inrätta sitt skjutshåll hos Karl-Göran Andersson på Viksnäs. Därifrån far han sedan ut till snälla barn i bygden.

Den som önskar besök hos tomten ska för säkerhets skull boka in sig hos Karl-Göran, 302 65.

Vasselhyttan ledde med 2 poäng vid kaffepausen, men Gusselby kom igen. Laget kunde till exempel alla skådespelare som gestaltat James Bond på film. (Sean Connery, George Lazenby, Roger Moore, Timothy Dalton och Pierce Brosnan.) Det kunde Björkhyttans lag också, men Vasselhyttan fick nöja sig med två poäng där. Vasselhyttan tog tillbaka ett par poäng när det gällde att namnge alla svenska som fått Nobels fredspris (Klas Pontus Arnoldsson, Hjalmar Branting, Nathan Söderblom, Dag Hammarskiöld och Alva Myrdal), men i full tid stod det 32-32 till de två främsta och två utslagsfrågorna måste plockas fram. Vasselhyttan vann till slut på att de visste att det var Rudolf Wall som grundade Dagens Nyheter.

Därmed fick Vasselhyttans Hembygdsförening också äran att anordna nästa års Hembygdsmästerskap i frågesport. Vinnarlaget bestod av Karl-Bertil Granath, Sven Bergman och Jerker Rydberg. I Löalaget kämpade Moa Gunnarsson, Roland Lager och Åke Rydholm.

Resultat: 1. Vasselhyttan, 32. 2. Gusselby, 32. 3. Björkhyttan, 30. 4. Ramsberg, 27. 5. Hammarbacken, 24. 6. Löa, 18.

GOD JUL

Julmaten handlar man närmast, miljövänligast och bekvämast i Löa Affärn. Det är där och ingen annan stans man kan köpa Handlarns sill och Svärmors inlagda.

KONSTERliga SAKER

ordnar Julmarknad i Vasselhyttan lördagen 30 nov kl 10-16. Hemslöjd och hantverk Kaffe och trivsel Tomte och slädskjuts om vädret så tillåter.

Karin Ribby söker minnen och hågkomster

I Löa har vi varit bra på att samla gamla minnen och fakta. Bland annat dokumenteras nutida händelser i Löa-Bladet och äldre berättelser i Löabygden.

I Rällsviken, på gården där Cecil Stromberg bott, finns nu en mycket aktiv och driftig kvinna, Karin Ribby, som vi nyligen kunnat läsa om i ortstidningen Bergslagsposten.

Karin är speciallärare och arbetar med att hjälpa människor med läs- och skrivsvårigheter, bland annat vid Dyslexicentrum i Stockholm. Hon kämpar för att nå ut med information om handikappet och hon kan också hjälpa människor i alla åldrar som är vad man förr kallade ordblinda.

Nu har Karin startat ett eget projekt vid sidan av arbetet. Hon vill nämligen bevara lite av byns historia, och söker människor som har något att berätta om hur det var förr i Rällsviken-Dammen.

- Kanske kan vi sammanställa alla "Minnen om livet förr i Dammen-Rällsviken" i ett litet häfte, menar Karin Ribby.

Hon söker information om hantverk, slöjd och traditioner, personer och händelser, fornlämningar, naturkällor, märkliga träd etcetera.

Intressant att bevara till eftervärlden är också traditioner i byn som uttryck, lekar, sånger eller speciella traditioner vid bröllop, dop och begravning.

Speciella skördetraditioner under året, mat och dryck, skrönor, folketro, märkesdagar, tecken, mötesplatser, vägar, leder och vattendrag. Ja, det finns mycket intressant att ta reda på om hembygden. Kanske finns det också någon speciell klädedräkt bevarad, hoppas Karin Ribby.

Den som har information att dela med sig av eller på å got sätt vill delta i Karins lovvärda arbete kan nå henne på telefonnumret 0580-421 42.